

ὁ δὲ κάμποσιν ὄρα
σμογοθόχαν τὰ σύννεφα
σινγκλαῖαν τὰ μάτια μου !...
* Ὁ τόποι γιομάτοι ὁμορφίης ὑπερκόσμιε

2.

* Ἐλα νὰ πάμε, ἀμίλητοι, στὸ μακρινὸ ἀκρογιάλι,
τὰ δέντρα ἀπὸ καιρὸ νεκρά, στέκουν ἄδρόθα ἀκόμα·
γλυστράει τὸ κῆμα ἐκεῖ νὰ ξεψυχῆσῃ ἀγάλι... ἀγάλι
μὲ μυρολόγι ἀδύναμο, πάνου στὸ ἀνίσκιο χῶμα !

* Ἐνα μεσάνυχτο ἄραζε—τὸ λέν σὺν παραμῦθι—
μιὰ βάρκα μὲ πεντάμορφες ζωθιές, πέπλοι, μαλλιὰ
ἀεροπλένε, ἐμέθησαν μέσ' τοῦ πελάου τὰ βύθη
κι ἤρθαν νὰ στήσουνε χορὸ στὴν ἔρημη ἀκρογιάλι.

Ποτὲ χυνοκωριάτικου μεσανυχτιοῦ τ' ἀστέρια
δὲν ἐνοιῶσαν τρανιότερη χαρὰ, καὶ τὰ τραγούδια
κι ἔλων τῶν κύκλων οἱ ἀρμονίες μὲ τὰ κορμιὰ τὰ αἰθέρια
ξυπνοῦνε τίς ληθαργικὰς ἄρπες μέσ' τὰ λουλούδια,

ἄγγιζουν τίς κρυφὰς χορδὰς σοῦ φεγγαριοῦ, καὶ ὀργιάζουν
πὰ σ' ἓνα λειποθύμισμα κάθε ζωῆς τοῦ ἀθρώπου !...
καὶ τώρα τοῦ πανηγυριοῦ οἱ βωμοί, θανάτου μοιάζουν,
στέκουν νεκρά καὶ ἀσάλεφτα τὰ δέντρα ἐκείνου τοῦ τόπου.

Τὸ κῆμα ἐταμοθάνατο σέρνεται ἀγάλι ἀγάλι
σ' ἀνθία νεκρά... ὄλα θάνατος... κι ὁποῖος περνᾷει πεθαί-
ναι...

* Ἐλα νὰ πάμε—ἐμίλητὸ στὸ μακρινὸ ἔρημιον.
* Ὁ ! * Ἐλα... Ὁ ! ἀναγνώρισε μὲν κόσμον πεθαμένο !

ΝΙΚΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΑΘΗΝΑ·Ι·ΚΗ ΖΩΗ

ΤΑ ΓΛΩΣΣΙΚΑ ΠΑΡΑΞΕΝΑ

«Γιατί δὲν ἔχουμε στρατὸ» ἐπιγράφεται μί-
α σύντομη μελέτη τοῦ νέου κ. Δ. Π. Δημητριάδη, δι-
κηγόρου καὶ δημοτικιστῆ, ὁ ὁποῖος ριζοσπαστικώ-
τατα μίαν ἡμέραν εἰς τὸ Πλημμελειοδικεῖο ὑπερασπίσθη
ἓνα χωρικὸ εἰς διαγευστάτην δημοτικὴν γλῶσσαν.
Ὁ πρόεδρος ἐπαραξενύθη γι' αὐτὸ, τὸ παρεξήγη-
σε καὶ εἶπε στὸ δικηγόρον :

— Δὲν πρόκειται νὰ σέ σ' ἐνοήσῃ ὁ κατηγορού-
μενος, ἀλλὰ τὸ δικαστήριον. Κι' ἐμεῖς ξέρουμε γράμ-
ματα !...

Χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ ὁ πρόεδρος εἶπε τὸ φο-
βερώτερον ἀφορισμὸν κατὰ τῶν ὑπερκαθαρευουσιάνων,
γιατὶ ἀναγνώρισε ὅτι μόνον ὅσοι ξέρουν πολλὰ γράμ-
ματα καταλαβαίνουν τὴν ἐπίσημην—τρόπον τινὰ—
Ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Ὅπως στὰ Κινεζικὰ πού οἱ
Μανδαρίνοι ξέρουν, καθὼς ἔχω κάπου διαβάσει, τὴ
σοφὴ γλῶσσαν τοῦ Βουδδα καὶ δὲν ξέρω ποιανοῦ ἄλλου
δικδούλου.

*

Ἐρχομαι λοιπὸν εἰς τὴ μελέτη τοῦ κ. Δημη-
τριάδη, ὁ ὁποῖος ὑποστηρίζει ὅτι ἓνα μεγάλο ζήτη-
μα γιὰ τὸ στρατὸ μας—μεγάλον ὅσο καὶ τὸ τοῦ ὀ-
πλισμοῦ—εἶνε τὸ τῆς γλώσσας. Ὁ στρατιώτης μό-
λις καταταχθῆ τὰ χάνει, χάνει τὴ μιλιὰν του, βου-
βαίνεται, σκιαίζεται νὰ μιλήσῃ, γιατί τοῦ φαίνεται
πῶς δὲν εἶναι σὲ στρατὸ Ἑλληνικὸ, μὲ τὴ κάποιον
ξένον, ὅπου πρῶτα πρῶτα πρέπει νὰ μάθῃ νὰ μιλήσῃ.
Ἔως νὰ μάθῃ αὐτὸ ἀφορηθεῖ καὶ πάει στὸ σπη-
τάκι του, ἔχι στρατιώτης, ἀλλὰ... σπουδασμένος !
Ξέρει τί θὰ εἴπῃ θάλαμος, σκελεὰ, χλαίνη, φαρέα,
ἐποστρίς, ὑποδήτης, στόχαστρον, ἔρχος καὶ τὰ λοι-
πὰ καὶ τὰ λοιπὰ, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν ἓνα ὀγκώδη

τόμο καὶ ἰδιόβαστα κι ἐγὼ καὶ ἐξεροκατάπινα εἰς
κάθε λέξιν, ὅπως ξεροκαταπίνετε καὶ σεις διαβά-
ζοντες τὰς ἀνωτέρω λέξεις πού μερικὰς τοῦλάχιστον
σὰς φαίνονται κινεζικὰς.

Ὁ συγγραφεὺς τῆς μελέτης φρονεῖ, ὅτι αὐτὸ τὸ
ζήτημα ἔπρεπε νὰ θεωρηθῆ ὡς σπουδαιότατον καὶ
νὰ μελετηθῆ καὶ νὰ διορθωθῆ. Φέρει δὲ καὶ πολλὰ νό-
στιμα ἀνέκδοτα ὡς παραδείγματα, τὰ ὁποῖα μού
ἐνθλίμωσαν καὶ ἐμένα μερικὰ ὅμοια.

*

Ὁ κ. Δημητριάδης ἀναφέρει τὸ ἀνέκδοτον ἑνὸς
στρατιώτη, πού εἶχαν σαλασοποιηθῆ μέσα εἰς τὸ μυ-
αλό του οἱ θεωρίες καὶ ἑλληνικοῦρες, καὶ τὴν ἀπάντη-
σιν πού ἔδωσε στὸ λοχία ὅταν τὸν ἐρώτησε :

— Πῶς θὰ γνωρίσῃς ἓνα ἀξιωματικὸν πού περ-
νάει ἂν εἶναι ταγματάρχης ;

— Γύρω-γύρω στὴ σκούφια του θάχῃ δύο σκε-
λέες !...

Κ' ἐκεῖνο τὸ ἄλλο τὸ νοστιμώτατον ἑνὸς πού στὴ
θεωρίᾳ ἐνῶ ἔλεγε ὁ ἀξιωματικὸς :

— Ἡ σημαία εἶναι κυανόλευκος. Δηλαδή, κυ-
νὴ καὶ λευκὴ.

ὁ πτωχὸς στρατιώτης προκειμένου περὶ ση-
μαίας, ἐνόμισε ὅτι εἶχε δικαίωμα νὰ διαμαρτυρηθῆ
καὶ νὰ εἴπῃ :

— Νὰ μὲ συμπαθῆς, κύριε ὑπολοχαγέ ! Μὰ θαρ-
ρῶ ἡ σημαία εἶναι γαλαζία καὶ ἔσπρη.

*

Αὐτὰ καὶ ἓνα δυὸ ἄλλα μού ἔφεραν, ὅπως εἶπα,
εἰς τὸ νοῦ μερικὰ τέτοια νοστιμώτατα τὰ ὁποῖα νο-
μίζω ὅτι μὲ πολλὴν εὐχαρίστησιν θὰ ἀκούσετε, ἀνε-
ξαρτήτως ἰδεῶν περὶ γλώσσας, γιατί κ' ἐγὼ δὲν ἔχω
ὑπ' ὄψιν μου αὐτὸν τὸν ἀγῶνα μὲ ὅσα γράφω—τέ-
τοια ζητήματα δὲν κανονίζονται μὲ χρονολογήμα-
τα—μόνον !...

Μία φορὰ λοιπὸν ἐπῆραν εἰς τὸ στρατὸ καὶ τὸν
ἀγαπητὸν ἡθοποιὸν τοῦ Β. Θεάτρου κ. Ἀθ. Περί-
δην. Εἰς τὸν λόχον του τότε ἐστειλαν μίαν ἐπιτοίχι-
νὰν κατὰ τὸν ἄξιωματικὸν τῶν στρατιωτῶν μὲ τὸ ἐπιτοί-
χιμα ἐκάστου, γιὰ νὰ ξεχωρίσουν τοὺς γραμματι-
σμένους νὰ τοὺς στείλουν σὲ γραφεῖα, νὰ τοὺς κάμουν
δεκανεῖς καὶ λοιπὰ. Ὁ ἐπιτοχίας ἔβαλε τὸ λόγον στὴ
γραμμὴ καὶ ἐρωτοῦσε ἕνα-ἕνα, ἐνῶ, ἕνας γραφεὺς
ἀκολουθῶν ἰσημεῖων τὰ ἐπαγγέλλετο. Ὅτῃν ἔφτα-
σε στὸν Περίδην τὸν ἐρώτησε :

— Καὶ σὺ τί δουλειὰ κάνεις ;

— Ἡθοποιός.

— Λιθοποιός ! Πού τῆς ἐμάθεις, βρέ, αὐτὴς τίς
ἑλληνικοῦρες ! Γραφεῖα ! Γράψε : Μαρυμαρῆς !...

*

Ἐτοῦτο τὸ ἀνέκδοτον μού διηγήθη ἓνας ὑπαξιω-
ματικὸς, ὅπως τὸ ἄκουσε μὲ τὰ αὐτιά του εἰς τὰς
φυλακὰς τοῦ Ἴτσο-καλέ, στ' Ἀνάπλι.

Ἐνας εὐζωνὸς ξαπλωμένος στὴν λιανὰδα ἓνα
πρῶν, ἐδιάβαζε μὲ τὴν χαρακτηριστικὴν ἐκείνου συ-
βαρότητα τῶν ἐγγραμμάτων μίαν ἐντόπια ἐφημερίδα.
Ἄξαφνα γυρίζει σ' ἓνα ὄμιλον στρατιωτῶν καὶ ἐρω-
τᾷ :

— Οὐρ' σεις. Τί θὰ πῆ : Ἀἰξ !

— Ἀἰξ, αἰξ, ἐψιθύρισε ἓνας, δὲν ξέρω. Πού
τῶρες αὐτὸ γραμμένο !

— Νὰ, ἰδῶ, διάβασ' κ' ἐσὺ !

— Ὁχ, ἀδερφέ ! Μὰ ἰδῶ δὲ λέει αἰξ. Ἐδῶ
λέει : « Ἀπωλίεσθ ἡ αἰξ τῆς κυρᾶς Σταθῆνας... »

— Αἰξ, αἰξ ! Καὶ τί θὰ πῆ αἰξ ;

— Κατσίκια !

— Οὐρ' νὰ πάρ' ἡ δίαολ'ς. Τί μαθαίν' καν'ς !
Ἄκου'ς τ' γίδ' νὰ ντ' λέν : Αἰξ ! ! !...

Νοστιμώτατον εἶναι κ' ἓνα πάθημα ἑνὸς ἐνω-
ματάρχου παλαιοῦ. Ὁ καημένος αὐτὸς δὲν ἤξευρε
πολλὰ γράμματα· καὶ γι' αὐτὸ εἶχε διορίσει ἓνα χω-
ροφύλακα γραμματισμένο, γραμματικὸν του. Μία φο-
ρὰ ὅμως ἔλαβε κ' ἓνα ἐγγράφον πού ἔγραφε ἀπάνου
στὸ φακέλλο : « Ἐμπιστευτικόν ». Ὁ ἐνωματάρχης
ὡς ἄνθρωπος τῆς ὑπηρεσίας ὅπου ἦτο ἔκρινε καλὸν
νὰ μὴ τὸ δείξῃ εἰς τὸ γραμματικόν. Τὸ ἀνοιξὲς μόνος
του καὶ τὸ διάβασε. Ἐπειτα τὸ ἐδίπλωσε, τὸ ἔκρυ-
ψε στὸν κόρπον του καὶ ἐμπῆκε στὸ στρατόν :

— Βρέ γαιδοῦρα ! Κτήνη ! Μουλάρια ! Τὸ...
τὴ... τὰ... βλαστήμιες, βρισίες—στὰ καλά κα-
θούμενα.

— Σηκώθητε οἱλοι, παληανθρώποι, τὸν ὀπλι-
σμὸ σας καὶ δρόμο.

Ὅταν τὸ ἀπόσπασμα ἐβγήκε στὸ δρόμον ὁ ἐνω-
ματάρχης ἐξακολουθοῦσε νὰ βρίζῃ. Στὰ καλά κα-
θούμενα. Οἱ χωροφύλακες οἱ κακομοῖροι δὲν μπορούσαν
νὰ καταλάβουν τί εἶχε, γιατί, τὸ περιεργότερον, δὲν
τὸν εἶχαν ἀκούσει ποτὲ ὅχι νὰ βλαστήμησῃ μὰ οὔ-
τε νὰ βρίζῃ ἓνα χωροφύλακα. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ γραμ-
ματικὸς του τὸν ἐπλησίασε μὲ τρόπο καὶ τὸν ἐρώ-
τησε :

— Μὰ δὲ μού λές, τί ἔπαθες, κύριε ἐνωματάρ-
χα ;

Ἐκεῖνος ἐβγαλε σοβαρῶς τὸ ἐγγράφον καὶ τοῦ-
σε : — Νὰ διάβασε !

— Ἐ, δὲ βλέπω τίποτα !

— Πῶς δὲ βλέπεις ! Νὰ ἰδῶ. Δὲ λέει : « Πι-
ραλάβετε μὲ θυμὸν τὸ ἀπόσπασμα... » !...

— Δὲ λέει, κύριε ἐνωματάρχα « Μὲ θυμὸν ! »

Λέει : « Μὲθ' ὀμῶν » δηλαδή « μαζὶ σας ! »

— Μπα, νὰ πάρ' ἡ ὀργή ! Ἐχεις δίκιον !...

Καὶ ἐζήτησεν συγγνώμην ἀπὸ τοὺς χωροφύλα-
κας !...

*

Εἶχα κι ἄλλα μερικὰ—ἀλλὰ ἡ χῶρος δὲν μᾶς
τὸ ἐπιτρέπει καὶ πρέπει νὰ σταματήσουμε. Δὲν ἄν-
τέλω ὅμως εἰς τὸν πειρασμὸν νὰ σὰς διηγηθῶ ἓνα
πού μού ἐδιηγήθη ὁ ἴδιος ὁ ἀρχίατρος Βερνάρδος, ὁ
μακαρίτης, ὅπως τοῦ συνέθη καὶ διὰ τὸ ὁποῖον σὰς
ζητῶ ἐν τῶν προτέρων συγγνώμην ἂν βγαίη κἄπως
ἀπὸ τὴν εὐπρέπειαν πού ὀφείλεται εἰς τοὺς ἀναγνώ-
στας αὐτῆς τῆς στήλης. Ἄλλὰ εἶναι τόσο χαριτω-
μένον !

Ὁ Βερνάρδος εἰς τὸ νοσοκομεῖον Κερκύρας ἐδιώ-
ρισε εἰς ἓνα στρατιώτην δύο οὐγγιὰς ρετινόλαδα.
Τὴν ἄλλην ἡμέραν εἰς τὴν ἐπίσκεψιν ἐρώτησε τὸν ἰ-
πλοϊκὸν χωρικόν.

— Ἐκαθαρίστηκες ;

— Σήμερα ἔχι, κύριε γιατρέ. Ἐπαράδωκα ἀπὸ
χτὲς τὸν ὀπλισμὸν μου !

— Βρέ, δὲ σὲ ρωτῶ αὐτὸ ! Ἐβγήκεις ;

— Ὅχι, κύρ γιατρέ ! Ἐμεινα ὄλη μέρα μίσα
στὸ νοσοκομεῖο !...

Ἐπειτα ὁ γιατρὸς κατώρθωσε κἄπως νὰ συνεν-
νοηθῆ μὲ τὸν στρατιώτην. Διὰ τοὺς ὁποῖους δὲ, καὶ
πάλιν σὰς ζητῶ συγγνώμην, διότι ἡ προδοσία μου
αὐτῆ, ἡ ὁποία, ὅπως κάθε προδοσία, εἶνε εὐπρόσδε-
κτη, δὲν ἀποκλείει καὶ τὴν συχώρεσιν τοῦ προδύ-
τη !...

TIM. ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ

*) Τὸ ἄρθρον αὐτὸ δημοσιεύθηκε στὴν « Ἀκρόπολη »
τῆς περασμένης Τρίτης, 28 τοῦ Φλεβάρη. σελ. 2.